

แนวทางการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี
Guidelines to Develop Entrepreneurship in Wickerwork Business
for High School Students in Si Maha Phot District, Prachin Buri Province

รชฎา ต่างภาษา, อุทุมพร อินทจักร์ และ นลินรัตน์ รักษุศล
Ratchada Tangpasa, Autumporn Intachak and Nalinrat Rakkusol
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Master of Education Program, Kasetsart University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความรู้ทางธุรกิจและ คุณสมบัติของผู้ประกอบธุรกิจหัตถกรรมเครื่องจักสาน (2) แนวทางการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมเครื่องจักสานและ (3) นำเสนอกิจกรรมการเรียนการสอนความเป็น ผู้ประกอบการโดยคัดเลือกผู้ประกอบการธุรกิจ จำนวน 3 คน นักเรียนโรงเรียนศรีมหาโพธิ จำนวน 6 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีจำนวน 3 คน ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 1 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบธุรกิจหัตถกรรมเครื่องจักสานมีความรู้หลายรูปแบบ ได้แก่ การสังเกต ซักถามความรู้จากผู้มีประสบการณ์ การลองผิดลองถูก และการเรียนรู้แบบเครือข่าย ส่วนคุณสมบัติที่ผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมเครื่องจักสานต้องมีได้แก่ ความอดทน ความพยายาม ใฝ่เรียนรู้ ยึดมั่นในสัญญาการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้นำความรู้และคุณสมบัติของผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมเครื่องจักสาน มาจัดทำแนวทางการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมเครื่องจักสาน และได้นำเสนอกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชา กิจกรรมพัฒนาชุมชนหัตถกรรมเครื่องจักสาน จำนวน 9 กิจกรรม ซึ่งแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, ผู้ประกอบธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้าน, เครื่องจักสาน

Abstract

This research aimed (1) to study the wickerwork local business entrepreneurs' business knowledge and qualification, (2) to suggest the development guidelines of the wickerwork local business entrepreneurship, and (3) to propose instructional activities for the wickerwork local business entrepreneurship. The samples include three wickerwork local entrepreneurs, six Si Maha Phot School students, three teachers in department of Occupations and Technology, one Si Maha Phot School administrator and one community leader. The research instrument was an interview questionnaire and a focus group interviews. The results showed that the wickerwork local entrepreneurs had the knowledge in various styles and the learning styles which consisted of observing, asking those with experiences, conducting trials, practicing, and networking. The required qualification of wickerwork

entrepreneurs included tolerance, effort, curiosity, trustworthiness, creativity, belief, and attitude. The results were used to make development guidelines in the wickerwork local business entrepreneurship. Nine instructional activities, well-aligned with the basic core curriculum B.E. 2551, were proposed in the student development course – The Wickerwork Club.

Keywords: development guidelines, local business entrepreneur, wickerwork

บทนำ

อาชีพมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ถ้าบุคคลใดเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจและบุคลิกภาพของตน บุคคลนั้นก็จะประสบความสำเร็จในชีวิต ประเทศไทยเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยแหล่งภูมิปัญญาที่หลากหลาย ดังความตอนหนึ่งของพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากร ความว่า “...งานด้านการศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรมนั้นคือ งานสร้างสรรค์ความเจริญทางปัญญาและทางจิตใจซึ่งเป็นต้นเหตุที่องค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ของความเจริญด้านอื่นๆ ทั้งหมด และเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้เรารักษาและดำรงความเป็นไทยไว้สืบไปได้” (มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2513)

ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดระบบการศึกษาของไทยให้ตอบสนองต่อความต้องการในการอนุรักษ์ความเป็นไทยโดยจัดทำตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มีจุดหมายเพื่อ มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และนำความรู้ไปประกอบอาชีพ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ด้วยเหตุนี้จึงควรจะมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนภายในโรงเรียน เพื่อตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับโรงเรียนศรีมหาโพธิ เดิมมีแหล่งเรียนรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอยู่มากมาย แต่ในปัจจุบันสภาพทางเศรษฐกิจของอำเภอศรีมหาโพธิ ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ประชาชนทำอาชีพเกษตรกรรม มาเป็นเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรม (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดปราจีนบุรี, 2560) ทำให้ประชาชนหันไปประกอบอาชีพรับจ้างทำงานในโรงงานมากขึ้น การ

ประกอบอาชีพในท้องถิ่นกำลังจะเลือนหายไป ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้มีความรู้และจัดการศึกษาที่เหมาะสมให้กับนักเรียน จึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่นเกี่ยวกับการผลิตหัตถกรรมเครื่องจักสาน โดยได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความรู้และคุณสมบัติของผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนโรงเรียนศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาความรู้ทางธุรกิจและเสนอแนวทางการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสานที่เป็นรูปธรรมในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ทางธุรกิจและคุณสมบัติของผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน
3. นำเสนอกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวทางการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ หัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) จัดทำขึ้น เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคมและ ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของบุคคล โดยมีจุด มุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข

2. แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรม ชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนา อย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติ ปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยปลูกฝังและ สร้างจิตสำนึกของ การทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะและเจตคติจากการ เรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้ เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมี จิตสาธารณะ เกิดทักษะการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่าง มีความสุข

3. การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 วิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวว่า ทักษะพื้นฐานที่มนุษย์ในศตวรรษ ที่ 21 ทุกคนต้องเรียน เพราะโลกจะยิ่งเปลี่ยนแปลงเร็วคนที่ อ่อนแอในทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมจะเป็นคนที่ ตามโลกไม่ทัน ชีวิตก็จะยากลำบาก ครูจึงต้องเอาใจใส่ ในการออกแบบการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และ พัฒนาทักษะของตนเองในด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ได้ตลอดชีวิต วิธีออกแบบการเรียนรู้ให้นักเรียนมีทักษะ นี้ ใช้หลักการว่า ต้องมีการเรียนรู้แบบที่เด็กร่วมกันสร้าง ความรู้เองคือ เรียนรู้โดยการสร้างความรู้ และเรียนรู้เป็น ทีม ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมนี้อยู่ที่ยอดของ Knowledge-and-Skills Rainbow ซึ่งเป็นหัวใจของ ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เยาวเรศ ภัคดี จิตร (2557) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการเรียนรู้ที่แท้จริง อยู่ในโลกจริงหรือชีวิตจริง การ เรียนวิชาในห้องเรียนยังเป็นการเรียนแบบสมมติ ดังนั้น

ครูจึงต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ศิษย์ ได้เรียนในสภาพที่ ใกล้เคียงชีวิตจริงที่สุด ครูต้องเปลี่ยนเป้าหมายการเรียนรู้ของนักเรียนจากเน้นเรียนวิชาเพื่อได้ความรู้ ให้เป็นการ พัฒนาทักษะที่สำคัญต่อชีวิตในยุคใหม่ ต้องเรียนให้เกิด ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 หน้าที่ของครู ต้องเปลี่ยนจากเน้น “สอน” หรือสั่งสอนไปทำหน้าที่จุด ประกายความสนใจใฝ่รู้ (inspire) แก่นักเรียน ให้นักเรียน ได้เรียนจากการลงมือปฏิบัติ (learning by doing) และ นำทักษะที่ได้ไปใช้ในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 นี้ จาก การลงมือปฏิบัติของตนเป็นทีมร่วมกับเพื่อนนักเรียน เน้น ทักษะในการเรียนรู้ และค้นคว้าหาความรู้มากกว่าตัวความ รู้ ครูต้องเปลี่ยนแนวทางการทำงานจากทำเดี่ยว คนเดียว เป็นการงานเป็นทีม ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 มี 3 ลักษณะ คือ

1. กระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ
2. กระบวนการเรียนรู้ผ่านการสื่อสารอย่าง สร้างสรรค์
3. การเรียนรู้แบบซันบันได (IS)
4. ผู้ประกอบการ

บุญทวรรณ วิงวอน (2556) ได้กล่าวว่า ผู้ประกอบ การว่า เป็นบุคคลที่มีแรงบันดาลใจในการแสวงหา โอกาสและประยุกต์ใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างความ แตกต่างในการดำเนินงานทางธุรกิจโดยมีความตั้งใจมุ่งมั่น ที่จะทำการก่อตั้งธุรกิจสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อ เนื่องทำหน้าที่ในการใช้โอกาสที่มีอยู่ในตลาดและมีส่วน เกี่ยวพันกับการจัดหาและนำเอาทรัพยากรมาใช้ประโยชน์ ผู้ประกอบการ คือ ผู้ที่แบกรับความเสี่ยงในระหว่างการ แสวงหาโอกาสและเกิดความคิดสร้างสรรค์และการสร้าง นวัตกรรมนอกจากนั้นผู้ประกอบการยังทำหน้าที่ในการ บริหารกิจกรรมของตนเองรวมถึงการบริหารงานประจำ ญาณดา พรประเสริฐ (2560) ได้สรุปความหมายของผู้ ประกอบการว่า ผู้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อม ระบุถึง โอกาสทางธุรกิจ ปรับเปลี่ยนโอกาสไปสู่ธุรกิจและบริหาร จัดการธุรกิจนั้น วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2545) กล่าวว่า ผู้ ประกอบการคือ ผู้มองเห็นโอกาสและช่องทางต่างๆ แล้ว ลงมือสร้างธุรกิจของตนเองขึ้นอย่างสร้างสรรค์ ผู้ลงทุน จัดตั้งธุรกิจขึ้นเพื่อแสวงหากำไร โดยยอมรับความเสี่ยงที่

จะขาดทุน ดำเนินการและควบคุมการทำธุรกิจด้วยตนเอง ความรู้ในการประกอบธุรกิจ ชำนาญ ฉายาวิชิต (2554) ได้ให้ความหมายและความสำคัญของธุรกิจ ดังนี้ ธุรกิจเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การจัดจำหน่าย และการบริการ โดยภายในหน่วยงานหรือธุรกิจนั้น ๆ มีการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาผสมผสานกันอย่างมีระบบ มีระเบียบตามกฎหมาย เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนหรือผู้บริโภค ในขณะที่เดียวกันก็ก่อให้เกิดผลประโยชน์หรือบรรลุตามเป้าหมายของธุรกิจ และไม่ก่อให้เกิดมลภาวะที่ไม่ดีต่อสิ่งแวดล้อม การดำเนินของหน้าที่ภายในธุรกิจ เพื่อให้ทรัพยากรประสานกันอย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องแบ่งหน้าที่ต่าง ๆ ออกเป็น 5 หน้าที่ ดังนี้ (1) การผลิต (production function) (2) การตลาด (marketing function) (3) การเงิน (financial function) (4) การบัญชี (accounting function) (5) หน้าที่เกี่ยวกับบุคคลากร (personal function)

5. ข้อมูลทั่วไปของอำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานสหกรณ์จังหวัดปราจีนบุรี (2560) ได้สรุปว่า อำเภอศรีมหาโพธิ์ เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดปราจีนบุรี มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่การปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอเมืองปราจีนบุรีและอำเภอประจันตคาม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอกบินทร์บุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอสนามชัยเขตและอำเภอพนมสารคาม (จังหวัดฉะเชิงเทรา)

ทิศตะวันตก ติดกับอำเภอศรีมหาโพธิ์

ประชากรทำอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำสวน ทำไร่ จังหวัดปราจีนบุรีมีไม้ไผ่เป็นจำนวนมาก จนเป็นคำขวัญประจำจังหวัดว่า “ศรีมหาโพธิ์คู่บ้าน ไผ่ตงหวานคู่เมือง ผลไม้ลือเลื่อง เขตเมือง ทวารวดี” ไม้ไผ่เมื่อมีจำนวนมากจึงนำมาทำเครื่องจักสานไว้ใช้ในครัวเรือน ต่อมาผู้จัดทำเครื่องจักสานจำหน่ายในชุมชน และหน่วยงานของรัฐบาลได้ให้การสนับสนุนในการจำหน่าย ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานในงานแสดงสินค้าต่าง ๆ

6. ความรู้ในการประกอบธุรกิจที่ผลกระทบพื้น

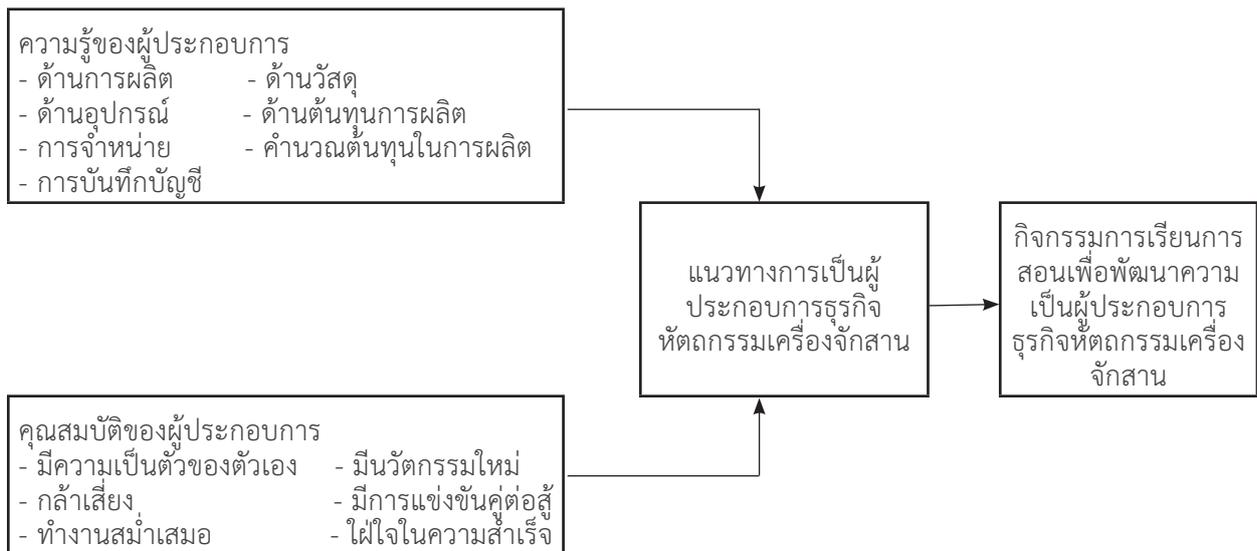
บ้านเครื่องจักสาน สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจและผลิตภัณฑ์ป่าไม้ (2547) กล่าวว่า เครื่องจักสานไม้ไผ่เป็น ผลิตภัณฑ์ที่ผลกระทบที่จะพบในแหล่งชนบทของประเทศไทยทั่วทุกภาค ซึ่งเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ของคนในชนบท แบ่งได้เป็นเครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องใช้ที่รองรับพืชผลทางการเกษตร เครื่องมือจับสัตว์น้ำ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำเครื่องจักสานได้แก่ ไม้ไผ่ หวาย พลาสติก มิดตัดไม้ มิดเหลาตอก เลื่อย เครื่องเลียดตอกและหวาย กรรไกร คีมจับขอบ เหล็กปลายแหลม สิริเพ็ญ มากบุญ และคณะ (2546) การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา เพื่อสืบสานอาชีพในชุมชนสำหรับนักเรียนประถมศึกษา กรณีชุมชนวัดมะค่า สภาวัฒนธรรม ต.หัวสำโรง อ.ท่าวัง จ.ลพบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาศักยภาพ ปัจจัยและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อสืบสานอาชีพของชุมชนสำหรับนักเรียนประถมศึกษา ซึ่งได้แก่ ชุมชนวัดมะค่า กลุ่มอาชีพในชุมชนวัดมะค่าและหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาทุกระบบ ผลการวิจัยพบว่า (1) องค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อสืบสานอาชีพของชุมชนสำหรับนักเรียนประถมศึกษา มีความพร้อม มีศักยภาพและปัจจัยที่เอื้อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาเพื่อสืบสานอาชีพของชุมชนทั้งสิ้น (2) ทั้งชุมชนวัดท่ามะค่า กลุ่มอาชีพในชุมชนวัดมะค่า และโรงเรียนวัดมะค่า ต่างมีความสัมพันธ์ค่อนข้างดีต่อกัน แต่ความสัมพันธ์ของทั้ง 3 กลุ่มกับศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอท่าวังยังมีค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตามทุกส่วนมีแนวโน้มที่จะพัฒนาความสัมพันธ์ บุญเสริม เสนอนันตา (2546) การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านหลวง กรมสามัญศึกษา จังหวัดน่าน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาจำแนกได้เป็น 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยที่เสริมต่อการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียน เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุตรหลานเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน ชุมชนรักและหวงแหนภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง อยากให้มีการสืบทอดแก่คนรุ่นใหม่ให้มากขึ้น มีการร่วมกลุ่มต่าง

ๆ ขึ้น เพื่อช่วยกันอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีเจตคติที่ดีต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความรักหวงแหน มีความขยัน อดทน และมีความเพียรพยายามเอาใจใส่การเรียนรู้เป็นอย่างดี โรงเรียนมีการกล่าวถึงการอนุรักษ์ สืบสาน และนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น ครูอาจารย์ตระหนักและเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น โรงเรียนเปิดประตูต้อนรับและให้การบริการแก่ชุมชนมากขึ้น ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา ได้แก่ การขยายตัวของสังคมเมืองเข้าสู่ชนบทเป็นไปอย่างรวดเร็ว ได้นำเอาค่านิยม ทางวัตถุและเทคโนโลยีใหม่เข้ามาใช้อย่างแพร่หลาย ประชาชนมองเห็นประโยชน์หรือข้อดีที่ก่อให้เกิดความรวดเร็วและความง่ายแต่เพียงด้านเดียว แต่ไม่ได้มองถึงผลเสียซึ่งจะตามมา สังคมยกย่องวัตถุเงินตรา มากกว่าคุณค่าหรือคุณความดีอย่างเช่นอดีต สังคมเกิดการแข่งขัน และนิยมการกู้หนี้ยืมสินมากขึ้น คนรุ่นใหม่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น บางส่วนถึงขั้นต่อต้านและขัดขวาง บุตรหลานมิให้สนใจ ผู้นำส่งเสริมแต่ว่าจาแต่ขาดความจริงจังในการสนับสนุน ผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอดที่พอมียุ่ก็ไม่ค่อยมีเวลาที่จะถ่ายทอดความรู้แก่บุตรหลาน ต้องประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยง ครอบครัวยังมีค่าครองชีพสูงขึ้น สังคมเป็นผู้บริโภคมากกว่าเป็นผู้ผลิต นักเรียนพันธุ์ใหม่ที่ชอบความสบายขาดความขยัน ขาดความอดทน สมาธิสั้นมีมากขึ้น โรงเรียนขาดความจริงจังในการส่งเสริมและสนับสนุน ไม่มีแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ชัดเจน ผู้บริหารมี เวลาอยู่ประจำโรงเรียนน้อย ครู อาจารย์ มีภาระงานที่มากไม่มีเวลาเอาใจใส่ติดตาม ครู มีการย้าย สับเปลี่ยนกันบ่อยทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง

เจษฎา พัฒรานนท์ (2553) การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานท้องถิ่นโดยใช้วิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา กลุ่มจักสานใบกะพ้อ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาราชมนตรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มจักสานใบกะพ้อมีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ มีผู้เข้าร่วมดำเนินการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานท้องถิ่น จำนวน 30 คน มีการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 3 วงรอบ แนวทางหลักในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ คือ การนำเศษวัสดุที่เหลือจากการทำพัดใบกะพ้อ มาพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย จำนวน 21 ชุดผลิตภัณฑ์ 53 ชิ้นงาน ได้แก่นำในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาสามารถนำไปจำหน่ายตลอดจนถ่ายทอดความรู้ให้กับเยาวชนในท้องถิ่น ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อชุมชนในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยทำการศึกษาความรู้ทางธุรกิจและคุณสมบัติของผู้ประกอบการ โดยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน จากนั้น นำความรู้และคุณสมบัติของผู้ประกอบการมาจัดทำแนวทางการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน โดยการสนทนากลุ่มนักเรียน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และผู้นำชุมชน และสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ได้จัดทำกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ด้านความรู้และคุณสมบัติของผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน โดยการ สัมภาษณ์ผู้ประกอบการ จำนวน 3 คน พรรณนาข้อมูลในเรื่องความรู้ กระบวนการเรียนรู้ การปรับตัว และคุณสมบัติที่จำเป็นของผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน

2. แนวคิดการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน ผู้วิจัยได้แก่

2.1 สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนศรีมหาโพธิ

2.2 สันทนาการกลุ่มนักเรียนโรงเรียนศรีมหาโพธิ

2.3 สันทนาการกลุ่มครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และมีการนำชุมชน เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอน ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านหลักสูตรและด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

3. นำเสนอกิจกรรมการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 นำความรู้และคุณสมบัติของผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสานมาจัดทำ กิจกรรมการเรียนการสอน

3.2 สร้างกิจกรรมการเรียนการสอนจำนวน 9

กิจกรรม ใช้เวลา 18 ชั่วโมง

2.3 นำกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง จำนวน 3 คน

2.4. ปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมการเรียนการสอนตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.5. นำกิจกรรมการเรียนการสอนไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสานจำนวน 3 คนที่ประกอบอาชีพจักสานไม่ใ้มาเป็นเวลานานกว่า 10 ปี และปัจจุบันยังประกอบอาชีพนี้อยู่

2. นักเรียนโรงเรียนศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 15 คน คัดเลือกเป็นตัวแทนจำนวน 6 คน ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้ เป็นนักเรียนที่เรียนในชุมนุมหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน มีความรู้และทักษะทางด้านศิลปะและผู้ปกครองให้การสนับสนุนในการเรียน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนศรีมหาโพธิ จำนวน 2 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนรอกสมบูรณวิทยาคม จำนวน 1 คน เนื่องจากโรงเรียนในอำเภอศรีมหาโพธิ ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 มีจำนวน 2 โรงเรียน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 1 คน

4. ผู้นำชุมชนที่เป็นตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาด้านชุมชน จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน
2. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา
3. แบบสนทนากลุ่ม นักเรียน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และผู้นำชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน เพื่อให้ได้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจและความเป็นผู้ประกอบการ
2. สนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับ นักเรียน หลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน
3. สนทนากลุ่มครูผู้สอนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีและผู้นำชุมชน เกี่ยวกับนักเรียน หลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดแนวทางการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน
4. สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับนักเรียน หลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดแนวทางการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม ทำการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา อำเภอสรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี ได้ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. ศึกษาความรู้ทางธุรกิจและคุณสมบัติของผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสานนั้น ความรู้ด้านการผลิต การผลิตเป็นการเรียนรู้ที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ และการทำเครื่องจักสานต้องมีการวางแผนการทำงานโดยเริ่มจาก การคัดเลือกไม้ไผ่ที่มีอายุ 2-3 ปี ตัดให้ได้ความยาวตามขนาดที่จะนำมาทำเครื่องจักสาน นำไม้ไผ่มาออกเป็นซีก จักตอก เหลาให้เรียบ คัดเลือกหวายที่จะนำมาทำขอบ เหลาหวายเป็นเส้นเล็กและกลม เพื่อนำมัดขอบ ความรู้ด้านวัสดุ วัสดุที่ใช้ในการทำเครื่องจักสาน ได้แก่ ไม้ไผ่ หวาย พลาสติก และอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำเครื่องจักสาน ได้แก่ มีดตัดไม้ มีดเหลาตอก เลื่อย คีมจับขอบ การจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน จะเป็นการทำตามความต้องการของลูกค้าและจัดทำเพื่อจำหน่ายตามตลาดในชุมชน หรือตามงานแสดงสินค้าในที่ต่าง ๆ ราคาจำหน่าย ประมาณ 500-1,00 บาท/ชิ้น ต้นทุนในการผลิต จะเป็นค่าแรงงานในการตัดไม้ ค่าแรงในการผลิตเครื่องจักสาน ค่าหวาย ค่าพลาสติก ค่าเหล็กเกอร์ ราคาต้นทุนประมาณ 300-500 บาท/ชิ้น และยังพบว่า ผู้ที่จะประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน ต้องมีความอดทน ความพยายาม ใฝ่เรียนรู้ ยึดมั่นในสัญญาการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีความเชื่อและศรัทธาในการทำงาน นอกจากนี้ยังพบว่า กระบวนการเรียนรู้ของผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านในแต่ละเรื่อง ดังนี้ ด้านการผลิต ได้จากการสังเกต การทำตามคำบอกของผู้ใหญ่ การทดลองทำด้วยตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และการลงมือลอง ถูก ด้านการจำหน่าย ได้จากประสบการณ์ในการทำเครื่องจักสาน และการจำหน่ายเครื่องจักสาน ส่วน ด้านต้นทุนการผลิต ได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ หรือจากการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างกัน

2. แนวทางการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน พบว่า การจัดการเรียนการสอนมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียน ควรจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนสามารถ

เลือกเรียนได้ตามความต้องการของผู้เรียน สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ต้องเป็นหลักสูตรที่นักเรียนและผู้ปกครองให้ความสนใจ และยังคงสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียนอีกด้วย ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรจัดเนื้อหาการเรียนการสอนออกเป็นหน่วย ๆ เรียนทฤษฎีจนเข้าใจแล้วลงมือปฏิบัติ ควรจัดการเรียนจากง่ายไปหายาก มีการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ในการประกอบอาชีพจริง เป็นการฝึกประสบการณ์โดยตรง ทำงานเป็นกลุ่ม มีการแบ่งงานกันทำ ช่วยเหลือกันในการทำงาน วัดและประเมินผลตามสภาพจริงโดยการสังเกตการณ์การทำงานในระหว่างเรียน มีการนำเสนอผลงาน

3. นำเสนอกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรม พื้นบ้านเครื่องจักสาน ผู้วิจัยได้นำความรู้และคุณสมบัติของผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสานมาพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน จำนวน 9 กิจกรรม ได้แก่ (1) สสำรวจอาชีพในท้องถิ่น (2) ความรู้เกี่ยวกับวัสดุและอุปกรณ์ในการ ผลิตเครื่องจักสาน (3) การผลิตเครื่องจักสาน (4) วัสดุที่ใช้ทดแทนวัสดุจากธรรมชาติ (5) การออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน (6) การประยุกต์ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ (7) การคำนวณต้นทุนในการผลิต (8) การจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน (9) การบันทึกบัญชี แต่ละกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การอภิปรายผล

จากการศึกษา แนวทางการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี

1. ด้านความรู้และคุณสมบัติของผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน พบว่า ความรู้ของผู้ประกอบการนั้นได้มาจาก การสังเกต การซักถามความรู้จากผู้ประสบการณ์ การลองผิด ลองถูก การเรียนรู้แบบฝึกฝนด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบเครือข่าย สำหรับ

การปรับตัวที่ผู้ประกอบการธุรกิจใช้คือ การพยายามที่จะทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ตนผลิตนั้นสนองตอบตามความต้องการของลูกค้าและคุณสมบัติที่ผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสานจะต้องมีได้แก่ ความใฝ่เรียนรู้ ความอดทน ความพยายาม ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจษฎา พัฒรานนท์ (2553) ที่กล่าวว่า กลุ่มจักสานใบกะพ้อ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยการนำเศษวัสดุที่เหลือจากการทำพัดใบกะพ้อ มาพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานท้องถิ่น จนสามารถนำไปจำหน่ายได้ และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริเพ็ญ มากบุญ และคณะ (2546) ได้กล่าวว่า ชุมชนวัดมะค่า ได้ส่งสมมุติธรรมภูมิปัญญาไว้อย่างยาวนาน โดยสะท้อนออกมาในรูปขององค์ความรู้ และวิถีชีวิตที่อยู่บนพื้นฐานของ พุทธศาสนา และการประกอบอาชีพที่อยู่บนพื้นฐานของการเกษตร กลุ่มอาชีพในชุมชนวัดมะค่า ได้ก่อพลังที่เกิดจากการรวมตัวกันสร้างงานที่ก่อให้เกิดรายได้ขึ้นมา

2. แนวทางการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน พบว่า การเรียนการสอนให้ผู้เรียนนั้นต้องลงมือปฏิบัติจริง มีการทำงานเป็นกลุ่ม มีการจัดเนื้อหาการเรียนจากง่ายไปหายาก มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเสริม เสนนนตา (2546) กล่าวว่า โรงเรียนมีการอนุรักษ์สืบสาน และนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น ครูอาจารย์ตระหนักและเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น และยังคงสอดคล้องกับศิริเพ็ญ มากบุญ และคณะ (2546) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา เพื่อสืบสานอาชีพในชุมชนสำหรับนักเรียนประถมศึกษา กรณีชุมชนวัดมะค่า สภาวัฒนธรรม ต.หัวสำโรง อ.ท่าวัง จ.ลพบุรี ได้กล่าวว่า ชุมชนวัดมะค่า ได้ส่งสมมุติธรรมภูมิปัญญาไว้อย่างยาวนาน โดยสะท้อนออกมาในรูปขององค์ความรู้มีการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นเป็นจำนวนมาก

3. นำเสนอกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน ได้จัดทำกิจกรรมการเรียนการสอนจำนวน 9 สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี สอดคล้องกับ บุญเสริม เสนนนตา (2546) ได้

นำความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูอาจารย์ตระหนักและเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น โรงเรียนเปิดประตูต้อนรับและให้บริการบริการแก่ชุมชนมากขึ้น และยังสอดคล้องกับ เกษฏา พัฒรานนท์ (2553) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานท้องถิ่นโดยใช้วิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกรณีศึกษา กลุ่มจักสานใบกะพ้อ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้นำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดให้กับเยาวชนในท้องถิ่น เพื่อพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งนี้

1. ครูควรสร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญของการเรียนทางด้านการประกอบอาชีพในชุมชนมากกว่าส่งเสริมให้นักเรียนจบแล้วไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

2. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการเรียนรู้หัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน โดยร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสาน เพื่ออนุรักษ์และสืบทอดสู่คนรุ่นหลัง สร้างหลักสูตรการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้ชุมชนซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีการกิจกรรมการเรียนรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งมากกว่าความรู้แบบผิวเผินผู้เรียน

จะต้องมีความรู้ที่นำไปใช้ชีวิตและประกอบอาชีพได้

3. ชุมชนในท้องถิ่นควรให้การสนับสนุนด้านกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นการรวมตัวกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านนวัตกรรมและนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาช่วยทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตเครื่องจักสานที่มีความทันสมัยมากขึ้น เพื่อทำให้ชุมชนกับโรงเรียนรวมกลุ่มกันเป็นเครือข่ายด้วยกันมีการพึ่งพากัน รวมกันจึงมีพลังที่มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนสืบต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้ที่สนใจที่จะทำการศึกษาต่อจากการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านเครื่องจักสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา อำเภอสรีมหาโพธิ์ จังหวัด ปราจีนบุรี ควรทำวิจัยในการสร้างหลักสูตร วิชา อาชีพที่มีในท้องถิ่นเกี่ยวกับหัตถกรรมพื้นบ้าน กลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์สมุนไพร ที่เป็นวัฒนธรรมที่มีอยู่หลากหลายในชุมชน ให้เป็นความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน ที่เน้นการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ มาทำเป็นนวัตกรรม ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เกิดความเชี่ยวชาญ จนสามารถเป็นทักษะขั้นสูง และยังเป็นการสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนได้รักถิ่นฐานบ้านเกิดของตนเอง และยังเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาที่มีในท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป

References

- Chaiwichit, C. (2011). *Definition and significance of business*. Retrieved from <http://site/chamname2554> (in Thai)
- Cooperative Office Prachinburi Province. (2017). *Basic information of Prachinburi province*. Retrieved from http://www.prachinburi.go.th/data_prachinburi.pdf (in Thai)
- Economic and Forest Product Research Office. (2004). *Bamboo basketry*. Bangkok: Aksorn Siam. (in Thai)

- Makboon, S., et al. (2003). *The development of the forms of educational management aiming at handing down the careers of the community to primary school students: A case study of Wat Makha community, The Cultural of Hua Samrong district, Amphur Thawung, Lopburi province*. Bangkok: The Thailand Research Fund. (in Thai)
- Ministry of Education. (2008). *Basic core curriculum B.E.2551*. Bangkok: The Agricultural Cooperative Federation of Thailand. (in Thai)
- Pakdeejit, Y. (2014). *Active learning and 21st century learning*. Bangkok: Academic Seminar Handout. (in Thai)
- Panich, V. (2014). *Learning pathway for students in 21st century*. Bangkok: Sodsri-Saritwong Foundation. (in Thai)
- Patranont, J. (2010). *The development on local basketry handicraft by participatory action research: A case study of Kapor leaf basketry in Tung Pho sub-district, Chulaphorn district, Nakhon Si Thammarat province*. Master of Education Thesis, Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Pornprasert, Y. (2017). *New entrepreneurship and business ownership*. Retrieved from [http:// www.teacher.ssru.ac.th](http://www.teacher.ssru.ac.th) (in Thai)
- Sennanta, B. (2003). *Factors affecting the use of local wisdom for learning of secondary school students: A case study of Ban Luang school, Department of General Education, Nan province*. Master of Education Thesis, Uttaradit Rajabhat University. (in Thai)
- Silpakorn University. (1970). *His Majesty King Bhumibol Adulyadej royal guidance*. Bangkok: Ministry of Education. (in Thai)
- Simachokedee, W. (2012). *Human resource development*. Bangkok: Netnimit. (in Thai)
- Wingworn, B. (2013). *Globalized entrepreneurship*. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)

